

3. Гюббенет И. В. К проблеме понимания литературно-художественного текста (на английском материале) / И. В. Гюббенет. – М.: Изд-во Моск. ун-та, 1981. – 112 с.
4. Походня С. И. Языковые виды и средства реализации иронии / С. И. Походня. – К.: Наукова думка, 1989. – 128 с.
5. Розова І. В. Вертикальний контекст як значеннєвий компонент сатиричного тексту: система символів сатиричного тексту (на матеріалі англійської художньої літератури ХХ сторіччя) [Електронний ресурс] / І. В. Розова // Вопросы духовной культуры – Филологические науки. – Режим доступа: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/36653/22-rozova.pdf>
6. Черкас Н. В. До питання про розмежування вертикального контексту і фонових знань [Електронний ресурс] / Н. В. Черкас. – Режим доступа: http://www.nbuv.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/flin/2010_2/Cherkas.pdf
7. Черкас Н. В. Заголовок-біблійна алюзія як засіб творення вертикального контексту [Електронний ресурс] / Н. В. Черкас. – Режим доступа: http://www.nbuv.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/Mik/2010_137/137_63.pdf
8. Barrowman J. I Am What I Am / J. Barrowman. – London: Michael O'Mara Books Limited, 2009. – 256 p.
9. Levinson C. Presumptive meanings. The Theory of generalized Conversational Implicature / C. Levinson. – Cambridge, Massachussets, London: МІІ, 2000. – 480 p.
10. Toolan M. I. Narrative: A Critical Linguistic Introduction / M. I. Toolan. – London – New York: Routledge, 2001. – 260 p.

Стаття надійшла до редакції 24.10.2016 р.

УДК 81'42=161.2 Слапчук

Олена Штонь

(Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка)

ПОРІВНЯННЯ В АВТОРСЬКІЙ МОВНІЙ КАРТИНІ СВІТУ ВАСИЛЯ СЛАПЧУКА

У статті з'ясовано специфіку порівнянь в авторській мовній картині світу Василя Слапчука. Визначено функції компаративних конструкцій, виявлено й описано суб'єкти й об'єкти порівнянь у прозових творах письменника, а також зіставні ознаки, що лежать в основі таких тропів. Проаналізовано сегменти авторської мовної картини світу, представлені у порівняннях В. Слапчука, серед яких найбільш виразними є «людина», «абстрактні поняття», «природа», «реалії довкілля».

Ключові слова: порівняння, авторська мовна картина світу, Василь Слапчук, суб'єкти порівняння, об'єкти порівняння.

Елена Штонь. СРАВНЕНИЕ В АВТОРСКОЙ ЯЗЫКОВОЙ КАРТИНЕ МИРА ВАСИЛИЯ СЛАПЧУКА

В статье выяснена специфика сравнений в авторской языковой картине мира Василия Слапчука. Определены функции компаративных конструкций, выявлены и описаны субъекты и объекты сравнений в прозаических произведениях писателя, а также сопоставительные признаки, которые лежат в основе таких тропов. Проанализированы сегменты авторской языковой картины мира, представленные в сравнениях Василия Слапчука, среди которых наиболее выразительными выступают «человек», «абстрактные понятия», «природа», «реалии окружающей среды».

Ключевые слова: сравнение, авторская языковая картина мира, Василий Слапчук, субъекты сравнения, объекты сравнения.

In the article the peculiarities of similes in the author's world mapping of Vasyl Slapchuk are clarified. The functions of simile constructions have been defined and the subjects and objects of simile constructions in the author's prose works have been distinguished. The comparative qualities which lie on the basis of similes have been described. The segments of author's world mapping presented in Vasyl Slapchuk's similes the most prominent of which are «human», «abstract notions», «nature», «environmental objects» have been analyzed.

Key words: simile, author's world mapping, Vasyl Slapchuk, subjects of simile, objects of simile.

Моделювання ідіостилістичної картини світу, виявлення закономірностей функціонування індивідуально-авторських тропів, дослідження авторської системи значеннєвого оновлення художнього слова є перспективним напрямком сучасного мовознавства.

Індивідуальність письменника, його світосприйняття стають доміантними у наукових лінгвістичних дослідженнях сьогодення. Загальнотеоретичні та ідіостилістичні проблеми лінгвістичного аналізу художнього тексту, зокрема ті, що стосуються індивідуально-авторського стилю, мовної картини світу та авторської мовної картини світу, висвітлюються у працях С. Єрмоленко, Н. Єсипенко, Л. Лисиченко, Л. Мацько, Л. Пустовіт, В. Русанівського, Н. Сологуб та ін. [2; 3; 4; 6; 7; 8; 9]. Науковці підкреслюють, що найвиразніше ідіостиль виявляється в авторській мовній картині світу, яку визначають як сукупність використаних мовних засобів у художньому мовленні, що репрезентує специфіку індивідуального авторського світобачення.

Авторська картина світу – це суб'єктивна реальність автора, втілена в його творах і створена в результаті переосмислення об'єктивної дійсності. Її утіленням і реалізацією є, як відомо, індивідуально-авторський стиль (ідіостиль) [2, с. 6]. Співвідношення цих понять стало предметом дисертаційного дослідження Н. Єсипенко «Лексико-семантичні компоненти авторського стилю і мовна картина світу» [3].

Особливо цікавою з цього погляду є мовотворчість сучасних письменників, серед яких яскраво вирізняється Василь Дмитрович Слапчук. Аналізуючи поетичний та прозовий доробки митця, літературознавці вказують на притаманні його творчості витончений психологізм, алюзійність, делікатну іронію, парадоксальність, неоднозначність та багатоплановість філософських запитань, схильність до афористичних висловлювань та виразного метафоризму.

Проте, незважаючи на оригінальність творів письменника, об'єктом лінгвостилістичних досліджень вони ще не були. Таким чином, актуальність теми нашої статті зумовлена потребою з'ясувати специфіку мови та стилю Василя Слапчука шляхом аналізу стилістичних засобів у його прозовому доробку.

Мета дослідження полягатиме у з'ясуванні специфіки порівнянь в авторській мовній картині світу Василя Слапчука. Джерелом аналізу стали прозові твори Василя Слапчука «Сліпий дощ» (далі у тексті скорочено – Сліпий), «Дикі квіти» (далі – Дикі), «Осінь за щокою» (далі – Осінь), «Клітка для неба» (Клітка) та «Жінка зі снігу» (далі – Жінка). Матеріал для аналізу фіксувався методом суцільної вибірки порівнянь за виданнями: Слапчук В. Дикі квіти. Роман / В. Слапчук. – К. : Факт, 2005. – 296 с.; Слапчук В. Жінка зі снігу: повість / В. Слапчук. – К. : Факт, 2008. – 278 с.; Слапчук В. Клітка для неба. Повісті / В. Слапчук. – К. : Факт, 2007. – 280 с.; Слапчук В. Осінь за щокою: роман / В. Слапчук. – К. : Факт, 2005. – 280 с.; Слапчук В. Сліпий дощ: роман / В. Слапчук. – К. : Факт, 2003. – 336 с.

Здатність людського мислення зіставляти, порівнювати явища довкілля реалізується в художніх текстах як окремий стилістичний прийом. Порівняння як структурно-стилістичний компонент художнього тексту і як ознаку специфічного ідіостилу того чи іншого письменника розглядають Л. Голоюх та О. Марчук у своїх дисертаційних дослідженнях [1; 5].

Василь Слапчук використовує порівняльні конструкції із різною метою. Насамперед для зближення віддалених понять, наприклад, таких, як живе й неживе: «**Я ніби прикра телеграма**» (Дикі, 167); «**Буханець хліба був м'яким і теплим, наче кохана жінка**» (Клітка, 239); матеріальне і духовне: «**Це дівчисько порпається в моїй душі, як у своєму ридикюлі**» (Осінь,

51). Також для пояснення, уточнення якогось поняття: «**Агресія** ж – найпримітивніша форма захисту» (Жінка, 146); для конкретизації, унаочнення зображення явища: «**Хіба кожен захід сонця не є учбовою тривоگو, перед тим як людина ступить у кромішню тьму, що чекає на неї по завершенні життя**» (Жінка, 120); для створення живих, переконливих образів: «**Баба функціонує у двох режимах. Коли вона сердита, то діє, наче напалм, а як добра, то ніби мікрохвильова духовка**» (Дикі, 160).

Оскільки порівняння – фігура мови, що полягає у зображенні особи, предмета, явища чи дії через найхарактерніші ознаки, які є органічно властивими для інших, прийнято розрізняти суб'єкт порівняння (те, що порівнюють), об'єкт порівняння (те, з чим порівнюють) і ознаку, за якою один предмет (суб'єкт) порівнюється з іншим (об'єктом). Ознака може визначатися кольором, формою, розміром, запахом, відчуттям, якістю, властивістю тощо [6, с. 507].

Суб'єкти і об'єкти порівнянь, які використовує той чи інший митець, репрезентують сегменти авторської мовної картини світу. Специфіка їх детермінується такими чинниками:

а) своєрідними якостями людини, яка представляє певну соціокультурну групу, якостями, які визначаються освітою, професією, віком та статтю;

б) параметрами, зумовленими соціокультурним середовищем (колом знайомих на роботі, поза роботою, колом родичів, близьких, соціокультурним середовищем – країною проживання, специфіка якої репрезентується культурними традиціями, історією, політичним устроєм тощо).

Розглянемо детальніше особливості порівнянь, використаних у прозовому доробку Василя Слапчука. Серед суб'єктів порівнянь, які умовно репрезентують сегменти авторської мовної картини світу письменника, можна виділити такі тематичні групи: «людина», «абстрактні поняття», «природа», «реалії довкілля».

Не дивно, що найбільш часто серед суб'єктів порівнянь постає людина. Ця тематична група охоплює 52% зафіксованих нами одиниць. І пояснюється переважання таких порівнянь у творах більшості письменників антропоцентризмом людського світогляду. А от конкретний добір суб'єктів цієї групи є вже сферою індивідуально-авторською – це і власні назви, і назви осіб за родом діяльності, за спорідненістю, національністю тощо: «**Вовик безжальний, як ку-клукс-клан, мій синочок нічого не пробачає**» (Дикі, 260); «**Ця з'явилася зненацька, як німецький патруль на мотоциклі**» (Клітка, 250); «**Вигляд у Степана, наче він добу пролежав у морзі, а хвилину тому ожив**» (Дикі, 287); «**Виглядав тато неважнецьки. Наче равлик без мушлі – дивитись боляче**»; «**Я – чорне дерево гіллясте**» (Осінь, 34).

Уведення таких порівнянь у текст дає змогу авторові створити у читача чіткіше уявлення про зовнішність героя, особливості його мовлення, рухів, передати фізичний чи психічний стан персонажів, воно передусім – не тільки основний засіб розкриття сутності явища, а й засіб репрезентації ставлення до нього автора твору. Вибір порівняння завжди пов'язаний із характером авторської оцінки того, що зображено. Так, наприклад, досить несподівано і нетрадиційно постає образ жінки (матері, бабусі): «**Мати, мов камінчик у взутті, тисне, муляє, докучає: скорися, скорися – і все налагодиться**» (Сліпий, 126); «**Вийшло ж навпаки – на мою голову звалилася вся чоловіча робота, і мати стояла наді мною, ніби німець з нагайкою**» (Дикі, 37); «**Баба вдає з себе інтелігентку, влітку етажерку з книжками до самих воріт виносить (начебто книжки провітрює), щоб люди бачили і поважали, сама ж лається, як остання буфетниця**» (Дикі, 115). Як бачимо, автор зображує агресивних, вольових, впевнених у собі та жінок. Такі якості зазвичай притаманні чоловікам. Чоловіча стать у творах В. Слапчука – переважно слабкі та безвольні образи: «**Виглядав тато неважнецьки. Наче равлик без мушлі – дивитись боляче**» (Жінка, 107); «**Тато замовк. Сидів на передньому сидінні, наче мокрий горобчик**» (Жінка, 107). Автор відтворює світ «модерної людини» у контексті сучасних реалій.

Другою за частотністю є група «абстрактні поняття» (27%): «**Його ввічливість – захисний щит, яким він прикриває свою поразку**» (Дикі, 276) «**І тільки пам'ять – наче заграва над лісом**» (Осінь, 45); «**Мій сон був як підземне озеро, в якому – ні риб, ні водоростей**» (Клітка, 5); «**Думка ледве жеврїла, як мокра погано розкурена цигарка**» (Дикі, 5); «**Щастя як чмих**» (Клітка, 123).

У тематичній групі «природа» (11%) суб'єктами виступає рослинний, тваринний світ, явища природи тощо: «Унизу, наче збиті вершки, пінилися цвітом **дерева**» (Клітка, 254); «Над видноколом висить клопот **хмари**, червоний, мовби об нього витерли закривавлене лезо меча» (Жінка, 120); «Дрібна **мжічка** сіялася й сіялася, заволікаючи очі, - ніби липку марлю на голову накинuli» (Сліпий, 146); «Прочинила на вулицю двері: справді – **дощ**. Несміливий і кволий, мов сіре зайчєня, що одбилося від мами» (Сліпий, 207). Оригінальністю відзначаються суб'єкти тематичної групи «реалії довкілля» (10%): «**Будильник** пищав, мов надокучливий комар» (Дикі, 92); «**Сірник** – модель людини» (Осінь, 18); «**Меч** – продовження моєї руки» (Сліпий, 210).

Об'єктами порівнянь, що яскраво репрезентують сегменти авторської мовної картини світу, у поезії Василя Слапчука виступають: «реалії довкілля (світ неживої природи, предмети побуту)», «природа (тваринний, рослинний світ, явища природи, небесні світила тощо), «абстрактні поняття», «людина».

Високою частотністю відзначаються тропи, у яких об'єктом є назви **реалій довкілля**: дріт, пелюстка, «мишка», палуба корабля, чайник, пісочний годинник, снаряд, банкнота, шампанське, цеглина, ряднина, камінчик, шпаківня, іграшковий заєць та ін. Наведемо приклади: «А я схожа на стару гумову **грілку**. Яка не гріє. Яка пропускає воду» (Дикі, 33); «Підлога під моїми ногами розгойдується, наче **палуба** корабля» (Дикі, 16); «Закипаю, мов **чайник**. Кришку парюю зносить» (Дикі, 51); «Жіноча підступність завше витончена й іскриста, немов **шампанське** в келиху, і це підносить її, цю хитрість, до рангу мистецтва» (Сліпий, 77); «Ого ніжно обіймав Галю за круглий, як **глобус** України, живіт» (Клітка, 214); «Роза від подиву забуває стулити рот, і голова її віддалено нагадує **шпаківню**» (Дикі, 238) тощо.

Традиційно серед об'єктів порівнянь знаходимо назви **тваринного, рослинного світу, явища природи, небесні світила тощо**: «Будильник пищав, мов надокучливий **комар**» (Дикі, 92); «Ще раніше спостеріг за собою: думки люблять темряву, щойно спалахне світло – вони розбігаються, мов **таргани**» (Осінь, 35); «Нараз хлопець згорбатився, мов **равлик**, увібрав голову в плечі, зіпнув ротом» (Сліпий, 96); «Дівки ржуть, мов дикі **кобиллиці**, а цей лисий мерин вдає з себе неприборканого жеребця» (Дикі, 239); «Оксана хихикнула. Щось хиже вчувалося у цьому смішку, наче **кішка** зашипіла» (Сліпий, 144); «Сумніви з усіх боків кидалися на мене, ніби **собаки**» (Дикі, 192); «Ти, бачу, не старієш, все така ж тендітна, як **місяць молоденький**, не загрубіла від роботи» (Сліпий, 142); «У Тамари кров нараз відринула від обличчя, в один мент збігла й зчорніла, стала схожою на весняний **сніг**» (Сліпий, 144); «Ішов повільно й важко. Наче мокрий **сніг**» (Сліпий, 330).

Антропоцентризм мовної картини світу Василя Слапчука виявляється у частотності функціонування в його прозі об'єктів порівнянь тематичної групи «людина»: «Дзвінок розпанахав тишу: високий і різкий, наче **голос істерички**» (Дикі, 23); «І розсердився: чому я повинен шукати квасолу у борщі, наче довбаний **геолог** корисні копалини» (Клітка, 225); «Я залишав місто. Наче **жінку**. Наче заспану жінку з учораїньою косметикою на лиці» (Жінка, 28); «Я – **Єва**, яка з'їла заборонений плід, але нічого не довідалася» (Дикі, 273).

Абстрактні поняття у ролі об'єктів порівнянь яскраво відображають індивідуально-авторське бачення світу митця: «Твій сон – ціла **поема**, зіткана із символів та різного роду знаків...» (Дикі, 208).

Як бачимо, **суб'єкти й об'єкти порівнянь**, що репрезентують авторську мовну картину світу Василя Слапчука, надзвичайно різноманітні та оригінальні. Вони є відображенням невичерпної, нестандартної уяви письменника: «Не **нерви**, а **павутина** бабиного літа. А колись же були – дріт сталевий» (Дикі, 43); «А я схожа на стару гумову **грілку**. Яка не гріє. Яка пропускає воду» (Дикі, 33); «Ніжно. **Ніжно-ніжно... Як метелик об лобове скло**» (Осінь, 160). Ці тропи відзначаються оригінальністю, іронічністю, а у деяких випадках навіть несподіваністю.

Серед розмаїття явищ та ознак, що лежать в основі порівнянь, митці обирають ті, які, за їхніми уявленнями, найточніше розкривають суть суб'єкта порівняння. У порівняннях Василя Слапчука **зіставна ознака** найчастіше визначається:

• зовнішнім виглядом: «*Нараз хлопець згорбатився, мов равлик, увібрав голову в плечі, зіпнув ротом*» (Сліпий, 96); «*Кола зводиться. Виходить із води та трояндових пелюсток, мов богиня*» (Осінь, 82); «*Її голова виглядає із води, густо всипаної чорною січкою, мов голова професора Доуеля*» (Осінь, 76); «*Видишукала поглядом на столі старенького будильника зі стенокардією та тріщиною у склі (мов шрам на обличчі) – половина десятої*» (Сліпий, 167);

• відчуттями: «*Подумати страшно: вісім років нашого шлюбу я прожив, мов сліпець*» (Дикі, 36); «*Слова її прозвучали, мов удар, яким вона недавно вибила з його рук запальничку*» (Осінь, 78); «*Це вже третє запитання, яке проявляється, наче розбита пляшка під босою ногою*» (Дикі, 110); «*Щось дуже схоже на відчуття вини закралося в душу. Наче протяг по спині*» (Дикі, 247);

• властивостями, якостями: «*Людина, мов пісочний годинник, повинна перевертатися. Інакше спиняється відлік часу*» (Сліпий, 210); «*Очі конторських жіночок чіплялися до Ніни, мов реп'яшки*» (Сліпий, 204); «*Рвонув, ніби снаряд, через кущі у чисте поле*» (Сліпий, 88); «*Оксана знов усміхнулася, смішок той був сухий і принадний, як нова банкнота в жмені*» (Сліпий, 21); «*Голова моя світла й холодна, як зимовий морозяний ранок*» (Дикі, 285); «*Я серйозно, - намагаюся себе тримати в руках, ніби коштовну китайську вазу*» (Дикі, 55);

• звуковими асоціаціями: «*Від численних думок у голові гуділо, мов у вулику*» (Сліпий, 95); «*Будильник пищав, мов надокучливий комар*» (Дикі, 192); «*Дівки ржуть, мов дикі кобиліці, а цей лисий мерин вдає з себе неприборканого жеребця*» (Дикі, 239);

• кольором: «*Над видноколом висить клапоть хмари, червоний, мовби об нього витерли закривавлене лезо меча*» (Жінка, 120);

• запахом: «*У повітрі, наче пряженим молоком, пахне вечором*» (Жінка, 4).

Отже, в ідіостилі Василя Слапчука порівняння – найяскравіша образна одиниця, що тісно пов'язана з ідейно-тематичною спрямованістю його творів. Переважна більшість таких тропів – індивідуально-авторські. Вони є своєрідним відбитком особистості письменника, викликають широке коло асоціацій, активізують увагу й почуття, зумовлюють відповідну реакцію читача. За допомогою порівнянь митець втілює в художніх образах свої життєві враження, будує індивідуальну мовну картину світу. Найчастотніший суб'єкт порівняння у Слапчука – людина. Об'єкти порівняльних конструкцій письменника різноманітні, часто неочікувані, адже несподівані асоціації й образи – це улюблений прийом автора.

ЛІТЕРАТУРА

1. Голоюх Л. В. Порівняння як структурно-стилістичний компонент художнього тексту (на матеріалі сучасної української художньої прози): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: спец. 10.02.01 «Українська мова» / Л. В. Голоюх. – К., 1996. – 20 с.

2. Єрмоленко С. Я. Мінлива стійкість мовної картини світу / С. Я. Єрмоленко // Мовознавство. – 2009. – № 3–4. – С. 94–103.

3. Єсипенко Н. Г. Лексико-семантичні компоненти авторського стилю і мовна картина світу: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: спец. 10.02.01 «Українська мова» / Н. Г. Єсипенко. – Чернівці, 2007. – 20 с.

4. Лисиченко Л. А. Структура мовної картини світу / Л. А. Лисиченко // Мовознавство. – 2004. – № 5–6. – С. 36–41.

5. Марчук О. І. Структурно-типологічні параметри порівняльних конструкцій в ідіостилі М. Коцюбинського: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: спец. 10.02.01 «Українська мова» / Південноукраїнський держ. педагогічний ун-т ім. К. Д. Ушинського. – Одеса, 2003. – 20 с.

6. Мацько Л. І. Порівняння // Українська мова: Енциклопедія. – 2-ге вид., випр. і доп. – К.: Вид-во «Укр. енцикл. ім. М. П. Бажана», 2004. – С. 507.

7. Пустовіт Л. О. Словник української поезії другої половини ХХ століття: семантико-функціональний аспект: монографія / Л. О. Пустовіт; упоряд. В. І. Матюша, П. А. Матюша, І. Л. Михно. – К.: УНВЦ «Рідна мова», 2009. – 243 с.

8. Русанівський В. Мовна картина в етнокультурній парадигмі / В. Русанівський // Мовознавство. – 2004. – № 4. – С. 3–9.

9. Сологуб Н. Поняття «індивідуальний стиль письменника» в контексті сучасної лінгвістики / Н. Сологуб // Наук. вісн. Чернів. ун-ту. – Чернівці: Рута, 2001. – Вип. 117/118: Слов'ян. філологія. – С. 34–38.

Стаття надійшла до редакції 18.10.2016 р.

УДК 811.161.2'373.2

Ольга Шульган

(Тернопільський кооперативний торговельно-економічний коледж)

СЛОВОТВІРНО-СТРУКТУРНІ МОДЕЛІ ПЕРЕЙМЕНОВАНИХ ОЙКОНІМІВ УКРАЇНИ ХХ СТ.

Статтю присвячено дослідженню словотвірних моделей ойконімів України, які були штучно створені у 40-х рр. ХХ ст. Назви поселень проаналізовано за чотирма принципами номінацій, виділених Д. Г. Бучком. Звернено увагу на питомі архаїчні форманти, а також на нові, яким віддавалася перевага під час перейменувань повоєнного періоду.

Ключові слова: ойконімія, перейменування, принцип номінації, словотвірно-структурна модель.

Ольга Шульган. СЛОВООБРАЗОВАТЕЛЬНО-СТРУКТУРНЫЕ МОДЕЛИ ПЕРЕИМЕНОВАНЫХ ОЙКОНИМОВ ХХ В.

Статья посвящена исследованию словообразовательных моделей ойконимов Украины, которые были искусственно созданы в 40-х гг. ХХ в. Названия поселений проанализированы по четырем принципам номинаций, выделенных Д. Г. Бучко. Акцентировано внимание на архаических формантах, а также на новых, которые доминировали у названиях послевоенного периода.

Ключевые слова: ойконимия, переименование, принцип номинации, словообразовательная модель.

Olha Shulhan. THE WORD-FORMATION-STRUCTURAL MODELS OF THE RENAMING OIKONYMIES OF THE XX CENTURY

The article investigates the word building and structural models of oykonymies of Ukraine that were artificially created in the 40's. XX century. The names of settlements are analyzed according to the four principles of nomination allocated by Dmytro Buchko. Attention is paid to specific archaic formants as well as new, which had preference in names of the post-war period.

Keywords: oikonymy, renaming, principle of nomination, word-formation-structural model.

Одним із важливих завдань сучасної ономастики є вивчення номенів поселень з точки зору територіальної та кількісної репрезентації їх найбільш значущих і найдавніших словотвірних типів у різні історичні періоди.

Давно відомо, що суттєву різницю щодо кількості та специфіки словотвірних моделей ойконімів та відображення в них особливостей природно-географічного середовища демонструє ойконімія територій, системи номінацій якої є різними за часом, способом їх освоєння та заселення. Якщо певний регіон України за часом заселення є архаїчним, то, зрозуміло, що і його ойконімна система є багатшою та різноманітнішою, а отже, в ній буде кількісно більше архаїчних моделей.